

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

12/2022

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 2. jaanuaril

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson (557 9979), Tanel Breede (521 7478)

Silver Riisalo (507 9638), Külli Sepp (514 4443)

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee (5060 834)

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

VÄIKESE EESTI SUUR JÄLG MAASTIKUARHITEKTUURI RAHVUSVAHELISEL TASANDIL

Ühe väikese rahvana on palju valdkondi, kus Eestil ei ole võimalik teiste suuremate riikidega võistelda. Möödunud pöördeline aasta on aga endisest enamgi meelde tuletanud, kui oluline on olla suur vaimult ja panna oma hää maailmas maksma ja kõlama.

Kuidas on see kõik aga seotud maastikuarhitektuuriga? Ehk veel mäletate, et sügise jooksul kutsusime kõiki Eesti maastikuarhitekte osalema rahvusvahelisel küsitlusele, mille eesmärgiks oli kaardistada erialapraktika sarnasused ja erinevused riikide ning regioonide vahel ja jõuda maastikuarhitektuuri kui eriala tõelise tuumani.

Tegu oli väga kaaluka, ülemaailmse tähtsusega küsitlusega, mille tulemused jäävad mõjutama eriala edasist käekäiku ja suundumusi ilmselt mitmeteks aastateks. Seda enam on siiras rõõm teiega jagada uudist, et Eesti maastikuarhitektide hää jäi rahvusvahelisel tasandil kõlama kaugelt enam, kui keegi ilmselt oleks osanud lootagi. Eestist vastas küsitlusele 55 inimest, mis tähendab, et kõigist vastanutest moodustasid Eesti maastikuarhitektid tervelt 2,3 % ehk oma reaalselt osakaalu maailma rahvastikus ületasime me küsitluse tulemustes umbes sajaviiekümnekordselt.

Igal juhul üks suur aitäh kõigile ning lisaks ilusat peatset jõuluaega siin lumises väikeses Eestis!

Toimus New Bauhausi üritus "Into The Woods"

24. novembril toimus Soomes Haltia looduskeskuses New Bauhausi algatusega seotud üritus alapealkirjaga "Into The Woods", mis keskendus puidu kasutamisele ja puitarhitektuurile. Konverentsi käigus visati õhku küsimus, kas meie metsad saavad ühtaegu pakkuda inspiratsiooni ja materjali jätkusuutlikuks ehituseks, ent samas edendada looduslikku mitmekesisust ning toimida süsiniku sidujatena.

Konverentsi salvestust ja teisi materjale saate vaadata [SIIT](#).

Ruumilise planeerimise seminar 2022 veebis järelvaadatav

Rahandusministeerium korraldas oktoobris ruumilise planeerimise seminarid, kus anti ülevaade detailplaneeringute koostamise nõuannetest, planeerimisseaduse alusel halduslepingute sõlmimisest ja kehtestatud planeeringute andmekogust.

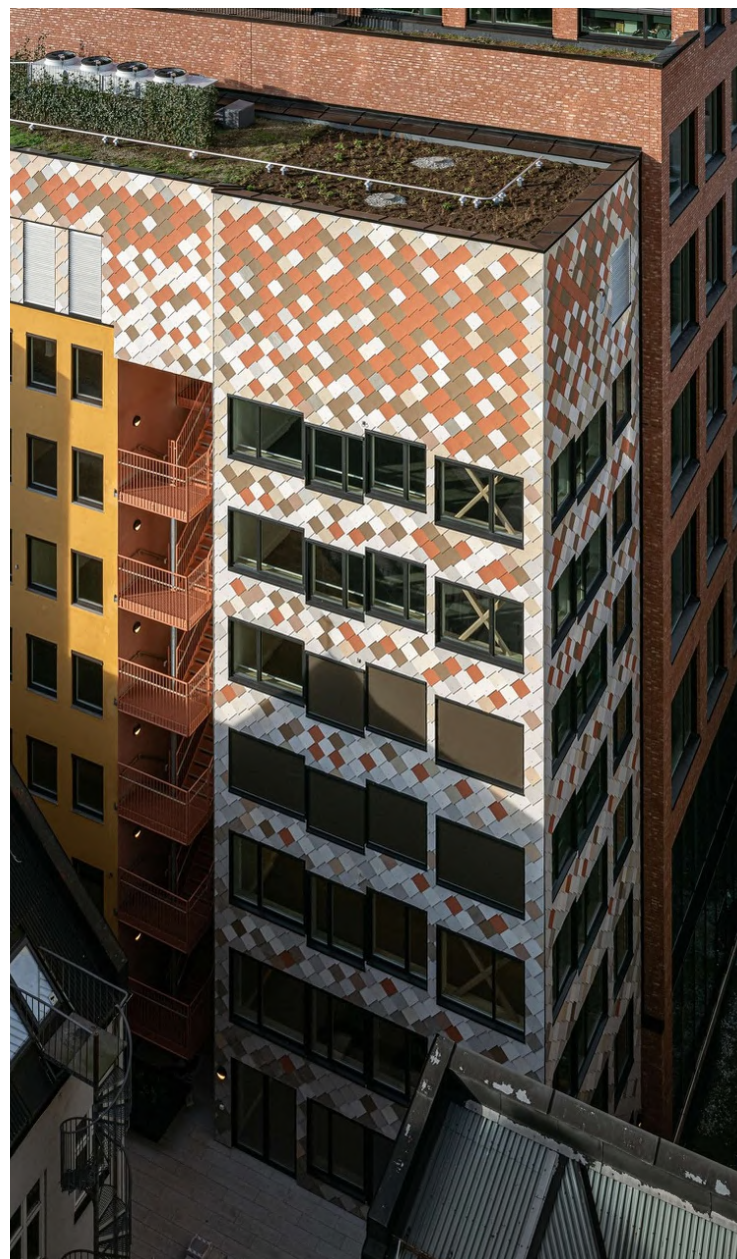
Kõik ettekanded on nüüd ka veebis saadaval aadressil: <https://planeerimine.ee/ruumilise-planeerimise-seminar/>

"Rohepöörde väljakutsed ruumiloomes": konverents järelvaadatav

Novembri lõpul toimus Eesti Arhitektide Liidu ja Euroopa Komisjoni Eesti esinduse eestvedamisel Viimsi Artiumis rahvusvaheline konverents "Rohepöörde väljakutsed ruumiloomes", kus arhitektid ja ruumiloomespetsialistid otsisid vastust sellele, kuidas kavandada linnu, maju ja avalikku ruumi nii, et ruumiotsused oleksid targad, andmepõhised ja ühiskonda kaasavad, et linnu planeeritaks säästlikult ning nende CO₂ jalajälg oleks võimalikult väike, et me sõltuksime vähem autodest, et hoonete ehitamine oleks keskkonnasõbralik ning ka tühjaks jäänud ruumid võetaks uuesti kasutusele. Teisisõnu, kuidas kavandada häid elukeskkondi linnades elavatele kogukondadele nii, et seal oleks võimalik elada ka järgmisel ja ülejärgmisel sajandil.

Konverents on järelvaadatav [SIIN](#).

Euroopa avaliku ruumi auhinna võitja 2022

Euroopa avaliku ruumi auhinna pälvis 2022. aastal Hollandi büroo OKRA landschapsarchitecten oma Utrechti asuva Catharijnesingeli kanali restaureerimisprojektiga. Rahvusvahelise žürii hinnangul on kanali taastamine ning selle kallaste kujundamine lopsakaks lineaarpargiks hea näide sellest, kuidas aidata kaasa linnaruumi arengule kliimamuutuste ajastul. Kanali taastamine võimaldab Utrechtil paremini tulla toime kuumalainete ning tormide ja üleujutustega, aga aitab kaasa ka süsiniku sidumisele ning reostuse vähendamisele. Kanalist on saanud kohalike elanike seas armastatud kooskäimiskoht ning see on pakkunud elupaiku paljudele teistelegi linnalooduse asukatele.

Euroopa avaliku ruumi auhind on üle aasta välja antav tunnustus, mis kutsuti ellu selleks, et tõsta esile parimaid Euroopa linnaruumi panustavaid projekte. Sel aastal, mil auhinda anti välja juba 11. korda, osales konkursil 326 projekti 35 erinevast riigist.

Lisainfot võitja ja auhinna kohta loe [SIIT](#).

Keskonnaagentuur ootab tagasisidet keskkonnaportaaleile

Keskonnaagentuur palub võimalusel anda tagasisidet keskkonnaportaaleile. Küsimustik on avatud **12. detsembrini** ning sellele pääseb ligi [SIIT](#).

Eesti keskkonna andmete portaal

Üks värav kõikidele keskkonnaandmetele

IFLA Europe'i veebitöötuba "Maastikuarhitektuur: eriala tunnustamine Euroopas ja ühetaoline õpe"

IFLA Europe kutsub **9. detsembril** kell 16:00 Eesti aja järgi osalema veebitöötuba, kus antakse ülevaade sellest, milline on eriala professionaalse tunnustamise hetkeseis, ning tutvustatakse InnoLAND projekti ja maastikuarhitektuuri ühtset õpperaamistikku. Sõna saavad esindajad riikidest, kus eriala on ametlikult tunnustatud, et anda edasi oma kogemusi ja nõuandeid erialaliitudele, kellel see tee veel ees on. Veebitöötoale järgneb ümarlaud, kus erialaliidud saavad esitada küsimusi.

Üritusele palutakse eelregistreerida [SIIN](#).

VÖISTLUSED:

Narva riigigümnaasiumi ja põhikooli õppehoone kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga kuulutas välja konkursi, et leida parim kunstiteose ideelahendus Narva Eesti riigigümnaasiumi ja põhikooli sisehoovi.

Kunstikonkursi raames otsitakse avalikku ruumi rikastavat, positiivset tähelepanu toovat, kõikidest külgedest vaadeldavat skulptuuri. Skulptuuri temaatika võiks olla seotud hariduse, vaimse arengu ja teadmiste omandamisega ning juhendada märksõnadest – teekond ja sünergia.

Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **11. jaanuar 2023**. Lisainfo [SIIN](#).

Elva ühishoone kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös Siseministeeriumiga kuulutas välja kunstikonkursi, et leida parim kunstiteose ideelahendus Elva Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeameti ühishoone peasissepääsu esisele avalikule alale. Kunstikonkursi raames otsitakse Elva ühishoonet ja seeläbi ümbritsevat keskkonda rikastavat kõikidest külgedest vaadeldavat installatsiooni või skulptuuri. Otsitav taies peab esindama Eesti kunsti hetkeseisu ning olema sobiv ja kohane siseturvalisuse ühishoonele, nii oma materjalide valiku kui ka teemakäsitluse poolest.

Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **8. veebruar 2023**. Lisainfo [SIIN](#).

Kuukirjas saame teieni taas tuua kaks põnevat ülevaadet ettevõtmistest, mida EMAL on loomestipendiumiga toetanud. Esiteks kirjutab Hele Möllits oma algatusest #iganädalüksEestilinn ning teiseks annab Kristiina Kupper ülevaate sel suvel Tartus aset leidnud rahvusvahelisest keskkonna- ja planeerimiskonverentsist IUPE13.

#IGANÄDALÜKSEESTILINN

Hele Möllits

Projekt #iganädalüksEestilinn sai alguse 2021. aastal, kui tuli mõte külastada kõiki Eesti linnu, mida on kokku 47. Olen jaganud külastused viie aasta suvedele. Sel suvel täienes nimekiri Elva, Võhma, Sillamäe, Kohtla-Järve, Türi, Põltsamaa, Keila, Kallaste, Mustvee ja Võru. Külastusteks valisin argipäevase kesknädala, et mitte lasta ennast häirida suveüritustest või turistidest.

Linnade külastamisel oli ja on eesmärk tutvuda erinevate välialadega ning teha enda jaoks erialaseid tähelepanekuid. Erilist rõhku pööran uutele lahendustele väliruumis – kas need toimivad või mitte, mis materjale, inventari on kasutatud, kui hästi on lahendused vastu pidanud, mis vigu edaspidistes töödes vältida jms. Olen eriala siseselt rohkem haljastuse poole kaldu ja jälgin huviga ka erinevaid haljastuslahendusi ja loodust (nt milline kõrghaljastus on ennast läbi aastakümnete õigustanud; milliseid hooldusvõtteid on kasutatud; kas on midagi, mida saab vältida tuleviku projektides; kas liigiti on massiliselt haigus- või kahjuritunnuseid jms).

Sellel suvel olid minu jaoks kõige suuremateks üllatajateks Kohtla-Järve, Keila ja Põltsamaa. Mulle meeldib, et Eestimaa linnad on nii rohelised ja et enamikes neist võib leida loodusliku veekogu. Samas teevad aga murelikuks need tohutud kiviväljad, mis on pigem lähiminekuv trend. Mitte väljakud ise ei ole mure, vaid see, et nad ei leia enamik ajast kasutust, kohalikud ei taha neid kuidagi omaks võtta, elu toimub suurema aja kusagil mujal. Kõige kurvem näide suurest avatud väljakust oli Kohtla-Järvel, mis oma kolossaalsuse juures oli hirmutav ja nukker. Selle suve kõige innovatiivsema linna tiitli annan Keilale, seal oli nii mõndagi avastada ja kuna ma olen Keilas korduvalt ka varem käinud, siis selle linna väliruumi areng on teinud suuri samme ja tulemused on meeldivad. Kõige kuldsemate kätega väliruumi ehitaja tiitli jagaksin Põltsamaa roosiaia kivimeestele. Võime ju plaanidel ette näha kauneid detaile ja looklevaid radu, kuid kui ehitustööd jätkuvad soovida, siis kaotab ka maastikuarhitekti suure vaevaga loodu oma sära.

Põltsamaa roosiaia meisterlikult laotud sillutisteed

Kohtla-Järve kiviväljak

Kõige innovatiivsema linna tiitlit vääriv Keila

INTERNATIONAL URBAN PLANNING AND ENVIRONMENT CONGRESS, TARTU 2022

Kristiina Kupper

Tartus 29. juulist kuni 1. augustini toimunud IUPE13 kongressi olin kaua oodanud. Nimelt pidi see esialgu toimuma 2 aastat tagasi, kuid pandeemia tegi oma töö. Seda enam oli suur rõõm lõpuks osaleda üritusel, mille teemaks oli muutustega toimetulek. Kongressil käsitleti erinevaid valdkondi, kuid kõlama jäi põhimõte, et kliimamuutustega ei tule mitte toime tulla, vaid nendega tuleb õppida elama. Toodi näiteid, kuidas muutusi maapiirkonna elanikele kommunikeerida. Tutvustati ka kogumikku [“Marquette Area Climate and Health Adaptation Guidebook”](#).

Minu jaoks oli huvitav sessioon digikaksiku teemal. Näen selle kasutamisel ka maastikuarhitektuuris suurt tulevikku. Siinkohal kasutan võimalust ja teen „reklaami“ ka meie enda digikaksiku projektile [„Tallinn-Helsinki Dynamic Green Information Model“](#). Huvitav lähenemine oli digikaksiku kasutamine analüüsiks, et leida parim lahendus maastiku arendamiseks võttes arvesse hoone elukaart ja CO₂ jalajälge. Õppisin uue sõna – *metaverse*, mida jaapanlased kasutavad projektide visualiseerimiseks. Kokkuvõtvalt sain kongressilt uusi teadmisi ja avardada oma maailmapilti. Kel huvi, siis ettekannete lühikokkuvõtted on loetavad konverentsi [eAbstract Book](#)-is.

Konverentsi üks sessioonidest Tartus V Spa konverentsikeskuses

Oktoobri keskpaigas toimus Soomes IFLA Europe'i rahvusvaheline maastikuarhitektide kogunemine. Kui ülemaailmse kaaluga üritus juba nii lähedal aset leiab, ei saa seda kasutamata jätta, ning et Kultuurkapitali abiga oli liidul võimalus oma liikmete osalemist ka rahaliselt toetada, sõitis konverentsile Eestist vägagi väärikas esindus. Et tuua üritus lähemale ka neile, kellel endal ühel või teisel põhjusel ei õnnestunud üle lahe minna, palusime kahel EMALI liikmel, Külli Sepal ja Margus Lillakul peegeldada oma mõtteid ja kogemusi, mis ürituselt kaasa võeti.

Lisaks olgu juba varakult välja hõigatud, et ka järgmisel aastal on eestlastel väga hea võimalus rahvusvahelise maastikuarhitektide kogukonnaga kohtuda, sest IFLA World'i konverents toimub 2023. aasta septembris Stockholmis.

Margus Lillak

Helsingis, Aalto ülikoolis, toimus 14.10.2022 IFLA konverents, mida külastas ka kümnekond Eesti maastikuarhitekti. Konverents kandis pealkirja "*Boldness and Beauty*" (julgus ja ilu), mis sidus omavahel kõikide esitajate töid. Kui sõna "ilu" on lihtne seostada maastikuarhitektuuriga, siis "julguse" sidumine meie igapäevase tööga ei pruugi olla niivõrd ilmselge. Selle nägemus erines ka esinejast esinejasse, riigist riiki, ning just iga esineja eneseanalüüs oma töös kätkes endas selle konverentsi peamist intriigi.

Põnevamate ettekandjatest tooksin esile Ronald Rietveld'i (RAAAF) ja Signe Nielsen'i (MNLA). Mõlema esitlustes jagati isiklikku kogemust, kuidas saab maastikuarhitekt olla väliruumis leiduvate probleemide lahendamise käivitaja ja juht (või, noh, kuidas iseendale palgatööd tekitada).

Käsitatud teemadest ei puudunud ka jätkusuutlikkuse ja kliimamuutusega seotud osad, kuid see oli pigem konverentsi nõrgem osa – midagi uut ei öeldud, mingeid muutusi nägemustes ja lahendustes polnud. Mida uljam ja mastaapsem oli presenteeritud töö, seda vähem oli usutav tööle omistatud rohe-eetiline pool. Pigem jäi mulje, et erialaliselt julge maastikuarhitekt on osa probleemist, mitte lahendusest.

Uppudes igapäevaselt planeeringute ja projektide maailma, on lihtne unustada, et maailm on vahepeal eest ära liikumas. Pärast ülikooli lõpetamist on pigem vähe võimalusi panna tähele, millisteks on maailmas valitsevad trendid muutumas. Kasvõi paariks päevaks minna teise keskkonda, suhelda teiste riikide maastikuarhitektidega ja kuulata esitlejaid, annab samas suurepärase võimaluse enda värskendamiseks ja kogemuste vahetamiseks.

Eesti maastikuarhitektide esindus õhtusöögilaual
(tagaplaanil Leedu ja Läti delegatsioonid)

Bunker 599

https://www.raaaf.nl/nl/projects/7_bunker_599/504

Külli Sepp

Käesoleva aasta IFLA (*International Federation of Landscape Architects*) Euroopa konverents koos eelürituste ja organisatsiooni üldkoguga leidis aset 13.–16. oktoobril 2022 Helsingis, Soomes. Suur sündmus ja Eesti maastikuarhitektide jaoks ahvatlevalt lähedal, mistõttu oli rõõm tõdeda, et meie riik oli igati väärkalt esindatud!

IFLA Euroopa 2022. aasta resolutsioon, mis annab sisendi ja eesmärgi maastikuarhitektuuri eriala edendamiseks, kandis seekord nimetust "*Boldness and Beauty*".

Boldness – julgus. Käes on maastikuarhitektide aeg võtta maastiku arendamisel juhtiv roll ja julgus ka vastutada oma töö eest. *Beauty* – ilu ja esteetika on maastikuarhitektuuri üks peamisi alustalasid, oskus ilu luua annab maastikele alati lisandväärtust. Kas nende kahe mõiste ühendamisel tuleb üks enne teist või on julgus ja ilu teineteise möödapääsmatuks eelduseks? Need olid teemad, mida kongressi jooksul tõsteti esile nii mõnelgi korral.

Konverentsil esinejad tõid häid näiteid oma töödest, mis kandsid ilmekalt edasi resolutsiooni eesmärgi. Mind kõnetas just julguse ja ilu sümbioosist enim Hollandi maastikuarhitekt Ronald Rietveld, kelle töö *Bunker 599* heitis radikaalsel viisil uut valgust Hollandi ja UNESCO kultuuripärandi poliitikale. Arhitekt kirjeldas aastatepikkust ametnike vastuseisu kultuuripärandi rikkumisele, kuid tal oli julgust oma ideega lõpuni minna. Näiliselt hävimatu monumentaalse staatusega väike punker lõigati lahti, saladuses hoitud sõjaaegne kaitsesüsteem tahtliku üleujutuse takistamiseks paljastus. Julge otsus, kaunis ja lummas tulemus. Paradoksaalsel kombel sai Bunker 599 pärast sekkumist Hollandi riiklikuks monumendiks.

Teisena tahaksin märkida Norra maastikuarhitekt Jenny B. Osuldsen esitatud näiteid ettevõtte *Snøhetta* töödest. Eraldi tooksin välja nende töö "Under" ehk Euroopa esimene veealune restoran. Pooleldi merre vajunud 34 meetri pikkune monoliitse konstruktsiooniga hoone kavandati nii, et see integreeruks aja jooksul täielikult merekeskkonda. Selle töö võtmesõnad on julgus ja teadus. *Snøhetta* disainitud restoran toimib ka mereelustiku uurimiskeskusena – restorani seintele paigutatud mõõtmisvahendite abil uurivad teadlased merebioloogiat ja kalade käitumist, luues seeläbi uusi võimalusi mereressursside majandamise parandamiseks. Inspiratsiooni, mida ammutada, oli konverentsil rohkelt.

Osalesin vaatlejana ka IFLA Euroopa üldkogul, kus eriti huvitavad olid töörühmade ettekanded ja arutelud. Konverentsil toimunud kohtumised, uued kontaktid teistest riikidest, innustavad uued suunad – seda kõike peab iga maastikuarhitekt võimalusel ise kogema! Hoidke silmad avatud – 2023 aasta IFLA ürituste täpsem info saabub peagi!

Under

<https://snohetta.com/projects/428-under-europes-first-underwater-restaurant>

Helsingi kipub meie jaoks olema sihtkohana niivõrd igapäevane, et ilmselt ei satu see just sageli eraldiseisva erialase linnareisi sihtkohaks. Vaatamist ja kaasamõtlemit on seal tegelikult aga väga palju. Läbi Aljona kirjasõna ja kaamerasilma avaneb meil võimalus saada väike aimdus sellest, mida kõike Helsingil pakkuda on. Kuigi jagada oleks muidugi veel palju enam, siis teeme vähemalt algust selle väikese erialase "isutekitajaga".

Aljona Galazan

Oktoobris IFLA Europe'i kongressil käies võtsin juurde 3 päeva, et elada kaasa Talsinki põhjapoolse linna elule ning tutvuda uute arendustega. Helsingi on viimasel ajal hakanud aktiivselt välja ehitama täiesti uusi linnaosasid (kaks nendest, Jätkäsaari ja Kalasatama, isegi tehissaartel). Ehitusega paralleelselt arendatakse jõuliselt välja transpordikoridore linnaosade ja ümbritsevate väikelinnade vahel, et samm-sammult tõsta elukeskkonna kvaliteeti, vähendada isikliku auto kasutamist, muuta linn inim- ja rattakeskseks ning keskusalad tihedamaks, luua uusi töö- ja elukohti ning arendada regiooni rohevõrgustik ühtsemaks. Viimased 10 aastat on kõik see toimunud ühekorraga ja ehitust jätkub ilmselt veel aastakümneteks.

Novembris 2012 valminud [Helsingi linna visiooni](#) alusel oodatakse 2050. aastaks linna elama 860 tuhat inimest (praeguse pea 660 tuhande asemel). Visiooni peamise idee võib kokku võtta kui "kaasaegne linn elamiseks". Nagu ka teistes arenenud riikides on Helsingi jaoks oluline tark urbaniseerumine, rohepööre ning võimalus ühendada omavahel kiire elutempoga kaasnevad trendid ja keskkonna eest hoolitsemine. Siinjuures paistis eriliselt silma see, kuidas saared on muudetud oluliseks osaks linnaelust. Tegu on strateegilise arengusuunaga ehk saared enam ei ole äraolemise kohad valitutele, vaid avavad oma loodust, ruumi ja teenuseid külalistele senisest palju suuremas mahus.

Läksin uudistama tehispoolsaarte uut linnaruumi, külastasin ka Pasila ümberehitatud rongijaama uusi väliruumi ning Arabianranta elamupiirkonda.

Jätkäsaari peab valmima aastaks 2030, mil see pakub kodu 18 000 ja töökohti 6 000 inimesele

Jätkäsaari parkimismaja detail ja korruselamu nurgadetail.

RATTAGA LINNA VAATAMA

Kuigi Helsingis on hästi arendatud ja tihedate peatustega trammisüsteem (ja see areneb veelgi), siis kesklinnas liikusin peamiselt linnarattaga. Mulle meeldib uues kohas liikuda just rattaga – siis tajud linna oma keha ja meeltega, oled oma liikumises vaba. Kuigi mõnes tihedamas linnas, kus rattaliiklus reguleeritud sama rangelt nagu autoliiklusk, on vabadus, millega Eestis harjunud oleme, oluliselt piiratum. Helsingis see nii veel ei ole. Rattateid on hulgim, ent võib kasutada ka kõnniteid – keegi kurja pilguga ära ei aja. Eriti mõnus oli läbida [Baana](#) lõiku ehk endist sadamaraudteed, mis jookseb Oodi raamatukogu juurest Jätkäsaari poolsaareni ning kus on näha ka linna vanu punastest tellistest tootmishooneid. Kahjuks Google Maps ei ole veel õpetatud seda rattateena välja pakkuma, kuid kaardil on ta juba olemas..

Ühel eelmisel visiidil uudistasin rattaga Aalto ülikooli Otaniemi linnaku (kus seekordne IFLA Europe kongress toimuski) ümbrust piisavalt. Nägin ka selle kõige hapramat osa, Laajalahti looduskaitseala. Linnak on justkui vabaõhu arhitektuurimuuseum, kus kooseksisteerivad nii 60ndate orgaaniline modernism kui ka nüüdisaja arhitektuur ja maastikuarhitektuur. Kui elu viib Otaniemi linnakusse, tasub kindlasti külastada värskel renoveeritud [Dipoli maja](#), mis on ümbritsetud aasade ja männimetsaga. Linnakus on väga vähe autosid, käib tramm ja mitmed bussid, seal on oma metroojaam ja juhita buss. Avarate muruväljakutele kontrastiks on laheäärsetes linnakuosades ühiselamud ja uhke hotell, mis "kaovad" metsiku loodusesse. Mõnus rahulik ülikoolieliu.

NOPPEID HELSINGI VÄLISRUUMIST

Jätkäsaari ja **Kalasatama** poolsaartel paistis silma kunstirohke linnaruumi ning tänavate ja sisetänavate-hoovide kontrast. Tänavad hallid ja kivised, laiade kiviplatside ja väga avarate lineaarparkidega, millele tüüpilised ulatuslikud murualad. Sisetänavad ja hoovid aga intiimsed ja rohelised, iga hoov oma vormi ja näoga, autode suurem mass pargitud maa alla ja parkimismajadesse (sellest on tingitud sisehoovide kõrgendatud "maastik").

Jätkäsaari üks sisehoovidest ja Kalasatama merepromenaadi osa vaatega Korkeasaari jalakäijate sillale ühest sisehoovist

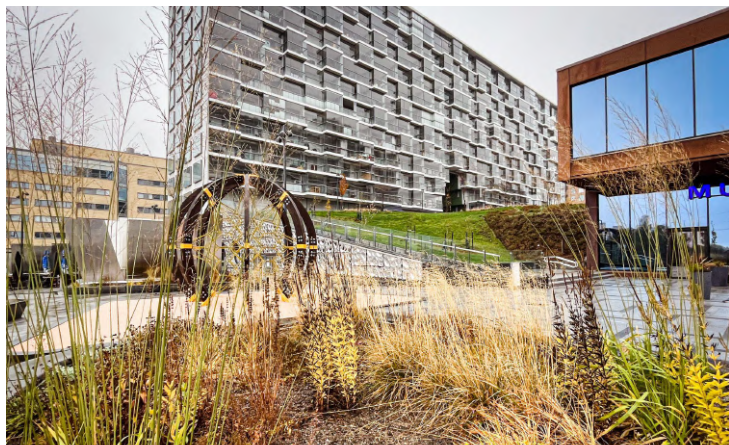

Kalasatama üks sisehoovidest

Helsingi pääses pilvelõhkujatest kuni 2016. aasta uue üldplaneeringuga tühistati kõrghoonete keeld Kalasatama ja Pasila piirkondades kokku 17 kõrghoone jaoks. Uus Kalasatama lineaarpark raamistab uut maamärki ning pakub uut ruumikvaliteeti: linna suurim vabaõhu massürituste ala sai endale täiendava funktsiooni, sest päeval kasutab uus piirkonnakool parki kehalise kasvatuse tundideks ja õuesõppeks. Pasila uus pilvelõhkujate piirkond on hetkel veel algusstaadiumis, selle avalik väliruum peaks jätkuma Olümpia ja keskparki, mille kaudu saab toredamalt liikuda Pasila raudteejaamast kesklinna ka rattaga.

Kalasatama park

Mall of Tripla, Pasila

Soomlased on tuntud puitehitajad ja lubavad seda endale ka klaas- ja betooniajastul. Väikeehitistena muidugi rohkem, eriti saunade ja paviljonidena. Aga on ka suuri puithooneid nagu näiteks Helsingi uus maamärk Oodi keskraamatukogu. Linnaelanikud tunnevad teenitult selle üle uhkust: Oodi on kohtumispaik, kus on ruumi nii raamatukogu lugemissaalidele ja laenutusele, kohvikutele, näitustele, kontsertidele kui seminaridele. Kõik asub avatud pinnal, kusjuures töötubade ja töökohtumiste jaoks on olemas tasuta (!) ruumirentimisvõimalused. See on justkui kogu linna kogukonnamaaja, elava, sõbraliku ja asjaliku teeninduskonnaga. Noored tunnevad selles majas ja selle ees ennast turvaliselt – neid on siin koos turistidega palju “hängimas”.

Oodi keskraamatukogu 3. korruse terrass

Arabianranta on Helsinki üks esimesi suuri uusarendusi (ehitatud 10...15 aastat tagasi). See on kunsti poolest põnev ja terviklikum. Piirkond kasvas kuulsast Arabia keraamikatehasest disainikvartaliks, elamute ehitamise ajal asus siin Helsingi kunsti ja disainikool, kes kunsti linnaruumis aktiivselt toetas ja seda omalt poolt juurde lisas.

Arabianranta kunstit võib lugeda [siin](#).

Mõnusaks uusavastuseks oli Löyly (“Leili”) saun Lõuna-Helsingis, linna kalleima mereäärse piirkonna Meresatama ja alles arendust ootava tööstuspoolsaare Munkisaare ristumiskohas. Saun Helsingis ei ole midagi erilist, neid on linnas mere ääres mitu. See veetles oma puhtakäelise sobivusega konteksti (vihje: vaata kive) ja avaliku ruumiga katuseterrassil. Ehk nagu turistigiidid ütlevad välismaalstele: “Soomes saun mere ääres on *once-in-a-life-time-experience*. Kui sa pole saunas ja külmas meres käinud, siis sa ei tea soome kultuurist midagi.”

Löyly